

Dosarul nr. 2ra-1251/2022
2-17216104-01-2ra-06092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Crigan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

13 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Oxana Parfeni
Aliona Donos
Ghenadie Eremciuc
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de către Lilia Munteanu,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Maib-Leasing” Societate pe Acțiuni împotriva Lilieii Munteanu cu privire la constatarea nulității actelor și încasarea datoriei,
împotriva deciziei din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 noiembrie 2017, OCN „Maib-Leasing” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lilieii Munteanu cu privire la constatarea nulității actelor de compensare, încasarea datoriei, a dobânzilor de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii OCN „Maib-Leasing” SA a indicat că, la 18 iunie 2008 OCN „Maib-Leasing” SA în calitate de vânzător și Lilia Munteanu în calitate de cumpărător au convenit asupra vânzării unor loturi de teren, convenind în acest sens să încheie un contract de vânzare-cumpărare, care ulterior să îmbrace forma autentificată notarială și înregistrat în Registrul bunurilor imobile.

La 18 iunie 2008, OCN „Maib-Leasing” SA și Lilia Munteanu au încheiat contractul nr. HP1-0121 de vânzare-cumpărare în rate a următoarelor bunuri imobile: loturi de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de xxx ha; nr. cadastral xxx cu suprafața de xxx ha; nr. cadastral xxx cu suprafața de xxx ha; nr. cadastral xxx cu suprafața de xxx ha;

xxx ha, amplasate în raionul Ialoveni, satul Sociteni.

Urmare a încheierii contractului de vânzare-cumpărare în rate, la 25 iunie 2008 a fost semnat actul de primire-predare a bunurilor, prin care OCN „Maib-Leasing” SA a transmis Liliei Munteanu dreptul de folosință asupra următoarelor bunuri imobile: lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,01 ha; lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,1201 ha; lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,12 ha; lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 0,5 ha, amplasate în xxx.

Reclamanta a mai menționat că, urmare semnării actelor indicate, în scopul finalizării tranzacției, la data de 21 octombrie 2009 a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare nr. 8634, autentificat de notarul public Elena Constantinescu, obiect al căruia a fost vânzarea de către OCN „Maib-Leasing” SA, în calitate de vânzător și cumpărarea de către Lilia Munteanu, în calitate de cumpărător a următoarelor bunuri imobile formate din: lot de teren nr. cadastral: xxx cu suprafața de 1,01 ha; lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,1201 ha; lot de teren nr. cadastral xxx suprafața de 1,12 ha; lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 0,5 ha, amplasate în xxx.

La 10 septembrie 2008, OCN „Maib-Leasing” SA, în calitate de vânzător și Lilia Munteanu, în calitate de cumpărător, au convenit asupra vânzării și altor loturi de teren, convenind în acest sens să încheie un contract de vânzare-cumpărare, care ulterior să îmbrace forma autentificată notarială și înregistrat în Registrul bunurilor imobile.

La 10 septembrie 2008 OCN „Maib-Leasing” SA și Lilia Munteanu au încheiat contractul nr. HP1-0123 de vânzare-cumpărare în rate a următoarelor bunuri imobile: lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,00099 ha; lot de teren nr. cadastral xxxx cu suprafața de 1,01 ha; lot de teren nr. cadastral xxxx cu suprafața de 1,0099 ha, amplasate în satul xxx.

Urmare a încheierii contractului de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0123, la data de 11 septembrie 2008 a fost semnat actul de primire - predare a bunurilor, prin care OCN „Maib-Leasing” SA a transmis Liliei Munteanu dreptul de folosință asupra următoarelor bunuri imobile: lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,00099 ha; lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,01 ha; lot de teren nr. cadastral xxxx cu suprafața de 1,0099 ha, amplasate în xxx.

Reclamanta a afirmat că, în rezultatul semnării actelor indicate, în scopul finalizării tranzacției, la 21 octombrie 2009 a fost semnat și autentificat de notarul public Elena Constantinescu contractul de vânzare-cumpărare nr. 8624 a următoarelor bunuri imobile formate din: lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,00099 ha; lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,01 ha; lot de teren nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,0099 ha amplasate în xxx.

În scopul achitării complete pentru contractul de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0121 din 18 iunie 2008, la 21 octombrie 2009, OCN „Maib-Leasing” SA și Lilia Munteanu au întocmit și semnat actul de compensare a datoriilor, în temeiul căruia părțile au stabilit că datoria Liliei Munteanu față de OCN „Maib-Leasing” SA în temeiul contractului de vânzare-cumpărare în rate nr. HP 1-0121 din 18 iunie 2008 constituia suma de 2716782,08 de lei, iar datoria OCN „Maib-Leasing” SA față de Lilia Munteanu în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009 constituia suma de 686533,29 de lei.

Reclamantul a menționat că, în temeiul actului de compensare a datoriilor din 21 octombrie 2009, în scopul semnării contractului de vânzare-cumpărare nr. 8634 din 21

octombrie 2009, părțile au convenit că datoria Liliei Munteanu față de OCN „Maib-Leasing” SA, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0121 din 18 iunie 2008, s-a micșorat cu suma de 686533,29 de lei, constituind 2030248,79 de lei, iar datoria OCN „Maib-Leasing” SA față de Lilia Munteanu în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009 s-a micșorat cu suma de 686533,29 de lei, constituind în rezultatul semnării actului respectiv zero lei. În acest sens fiind închisă integral datoria pentru contractul vânzare-cumpărare în rate nr. HP 1-0121 din 18 iunie 2008, tranzacție care ulterior fiind confirmată prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 8634 din 21 octombrie 2009.

De asemenea, în scopul achitării complete pentru contractul de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0123 din 10 septembrie 2008, la 21 octombrie 2009 OCN „Maib-Leasing” SA și Lilia Munteanu au întocmit și semnat actul de compensare a datoriilor, în temeiul căruia părțile au stabilit că datoria Liliei Munteanu față de OCN „Maib-Leasing” SA în temeiul contractului de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0123 din 10 septembrie 2008 constituia suma de 3207749,71 de lei, iar datoria OCN „Maib-Leasing” SA față de Lilia Munteanu în temeiul contractelor de vânzare-cumpărare nr. 8591, nr. 8589, nr. 8609 și nr. 8593 din 21 octombrie 2009 constituia suma de 3894283 de lei.

În temeiul actului de compensare a datoriilor din 21 octombrie 2009, în scopul semnării contractului de vânzare-cumpărare nr. 8624 din 21 octombrie 2009, părțile au convenit că datoria Liliei Munteanu față de OCN „Maib-Leasing” SA în temeiul contractelor de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0123 din 10 septembrie 2008, s-a micșorat cu suma de 3207749,17 de lei, constituind zero lei, iar datoria OCN „Maib-Leasing” SA față de Lilia Munteanu în temeiul contractelor de vânzare-cumpărare nr. 8591, nr. 8589, nr. 8609 și nr. 8593 din 21 octombrie 2009 s-a micșorat cu suma de 3207749,17 de lei, constituind în rezultatul semnării actului respectiv suma de 686533,29 de lei. În acest sens, fiind închisă integral datoria pentru contractele de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0123 din 10 septembrie 2008, tranzacție care ulterior fiind confirmată prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 8624 din 21 octombrie 2009.

Reclamantul a relatat că prin hotărârea din 29 iunie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, s-a admis acțiunea depusă de Lilia Munteanu și Vasili Perebicovschi împotriva OCN „Maib-Leasing” SA și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, intervenienți accesorii Dmitri Colev și notarul public Elena Constantinescu.

S-a declarat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009 încheiat între Lilia Munteanu și OCN „Maib-Leasing” SA, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009 încheiat între Lilia Munteanu și OCN „Maib-Leasing” SA, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009 încheiat de Lilia Munteanu, în numele lui Vasile Perebicovschi cu OCN „Maib-Leasing” SA, a contractului de vânzare-cumpărare nr. HPI-0129 din 21 octombrie 2009 încheiat între Lilia Munteanu și OCN „Maib-Leasing” SA, a contractului de vânzare-cumpărare nr. HPI-0130 din 21 octombrie 2009 încheiat între Lilia Munteanu și OCN „Maib-Leasing” SA, a contractului de ipotecă nr. 2648 din 29 iunie 2011 încheiat între OCN „Maib-Leasing” SA și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, s-au restituit în proprietatea Liliei Munteanu terenurile agricole situate în sat. Dănceni, r-nul Ialoveni, și s-a restituit în proprietatea lui Vasili Perebicovschi

terenurile agricole situate în sat. Dănceni, r-nul Ialoveni.

Prin decizia din 07 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de OCN „Maib-Leasing” SA și s-a menținut hotărârea din 29 iunie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Prin încheierea 19 octombrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de OCN „Maib-Leasing” SA a fost respins ca inadmisibil.

Reclamanta a mai relatat că, urmare a declarării nulității actelor indicate în hotărârile instanțelor judecătorești, și anume, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009, încheiat între Lilia Munteanu și OCN „Maib-Leasing” SA, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009, încheiat între Lilia Munteanu și „Maib-Leasing” SA, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009, încheiat de Lilia Munteanu în numele lui Vasile Perebicovski cu OCN „Maib-Leasing” SA, a dispărut obligația de plată pe care o avea OCN „Maib-Leasing” SA în calitate de vânzător față de cumpărătorii contractelor de vânzare-cumpărare menționate.

Reclamanta susține că, odată cu declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009, contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009, a fost afectată stingerea datoriilor la contractul de vânzare-cumpărare nr. 8634 din 21 octombrie 2009 și la actul de compensare a datoriilor din 21 octombrie 2009, prin care părțile OCN „Maib-Leasing” SA și Lilia Munteanu, au compensat reciproc suma de 686533,29 de lei.

Totodată, a fost afectată și stingerea datoriilor și la contractul de vânzare-cumpărare nr. 8624 din 21 octombrie 2009, inclusiv actul de compensare a datoriilor din 21 octombrie 2009, prin care OCN „Maib-Leasing” SA și Lilia Munteanu, au compensat reciproc suma de 3207749,17 de lei.

Ca urmare a situației descrise, obligația de plată a cumpărătorului Munteanu Lilia în sumă de 686533,29 de lei pentru contractul de vânzare-cumpărare nr. 8634 din 21 octombrie 2009, a rămas nestinsă.

Respectiv și obligația de plată a cumpărătorului Munteanu Lilia a rămas nestinsă pe contractul de vânzare cumpărare nr. 8624 din 21 octombrie 2009 în sumă de 3207749,17 de lei. Astfel, au rămas nestinse datoriile în sumă de 686533,29 de lei și respectiv 3207749,17 de lei.

La 14 noiembrie 2017, OCN „Maib-Leasing” SA a înaintat în adresa Liliei Munteanu pretenție prin care a solicitat stingerea datoriei în sumă totală de 3894282,46 de lei, până la data de 16 noiembrie 2017, însă pretenția înaintată a rămas fără nici un răspuns.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor, OCN „Maib-Leasing” SA a solicitat încasarea din contul Liliei Munteanu în beneficiul OCN „Maib-Leasing” SA a sumei de 3894282,46 de lei, cu titlu de datorie, constatarea nulității actului de compensare a datoriilor din 21 octombrie 2009, semnat în scopul achitării datoriei pentru contractul de vânzare-cumpărare nr. 8634 din 21 octombrie 2009, constatarea nulității actului de compensare a datoriilor din 21 octombrie 2009, semnat în scopul achitării datoriei pentru contractul de vânzare-cumpărare nr. 8624 din 21 octombrie 2009, încasarea din contul Liliei Munteanu în beneficiul OCN „MAIB Leasing” a sumei de 1173486,01 de lei cu titlu de dobânzi de întârziere, încasarea din contul Liliei Munteanu în beneficiul

OCN „Maib-Leasing” SA a tuturor cheltuielilor de judecată (f.d.167168, vol. I).

La 22 iunie 2021, OCN „Maib-Leasing” SA a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat constatarea nulității absolute a actului din 21 octombrie 2009 de compensare a datorilor în partea compensării datorilor în baza contractului de vânzare-cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-023 din 10 septembrie 2008, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009, a actului din 21 octombrie 2009 de compensare a datorilor în baza contractului de vânzare-cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-021 din 18 iunie 2008 și a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009, a actului din 21 octombrie 2009 de compensare a datorilor în baza contractului de vânzare-cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-029 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009, a actului din 21 octombrie 2009 de compensare a datorilor în baza contractului de vânzare-cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-030 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009, încasarea din contul Lilieii Munteanu în beneficiul OCN „Maib-Leasing” SA a datoriei în sumă de 3917285 de lei, a dobânzii de întârziere pentru perioada 17 noiembrie 2017-22 iunie 2021 în sumă de 2038522,94 de lei și a cheltuielilor de judecată reprezentate prin cheltuieli de asistență juridică în sumă de 25000 de lei și taxa de stat în sumă de 50000 de lei, iar în total suma de 75000 de lei (f.d.63-65, vol. II).

Prin încheierea protocolară din 20 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost restituită acțiunea reconvențională depusă de Lilia Munteanu cu privire la constatarea nulității actelor și încasarea sumei (f.d.205 vol. II).

Prin hotărârea din 08 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de OCN „Maib-Leasing” SA împotriva Lilieii Munteanu cu privire la constatarea nulității actelor de compensare, încasarea datoriei, a dobânzilor de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

S-a constatat nulitatea absolută a următoarelor acte:

- actului de compensare a datorilor din data de 21 octombrie 2009 (în partea compensării datorilor în baza contractului de vânzare cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-023 din 10 septembrie 2008, a contractului de vânzare cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009);

- actului de compensare din 21 octombrie 2009 de compensare a datorilor în baza contractului de vânzare cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-021 din 18 iunie 2008 și a contractului de vânzare cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009;

- actului de compensare din 21 octombrie 2009 de compensare a datorilor în baza contractului de vânzare cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-029 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009;

- actului de compensare din 21 octombrie 2009 de compensare a datorilor în baza contractului de vânzare cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-030 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009;

S-a încasat de la Lilia Munteanu în beneficiul OCN „Maib-Leasing” SA datoria

în sumă de 3917285 de lei, dobânda de întârziere pentru perioada cuprinsă între 17 noiembrie 2017 - 22 iunie 2021 în sumă de 2038522,94 de lei, taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 50000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 20000 de lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 01 noiembrie 2021, Lilia Munteanu și la 04 noiembrie 2021, avocatul Bria Constantin, în interesele Liliei Munteanu, au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 08 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelurilor, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea depusă de OCN „Maib-Leasing” SA să fie respinsă integral.

Prin decizia din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Bria Constantin, în interesele Liliei Munteanu, și s-a menținut în vigoare hotărârea din 08 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 11 august 2022, Lilia Munteanu a declarat recurs împotriva deciziei din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie restituită cauza la rejudecare.

În motivarea recursului, Lilia Munteanu a reiterat circumstanțele de fapt și de drept din referință și cererea de apel, suplimentar invocând că instanțele inferioare au soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces și anume a fostului conducător al SA „Maib-Leasing”, astfel, fiind aplicate eronat normele dreptului procedural. Totodată, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, fiind aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Recurentul consideră că instanțele inferioare au apreciat probele și circumstanțele reale ale cauzei în mod arbitrar, fiind comise erori care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, aplicarea eronată a normelor de drept material.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 09 iunie 2022, care a fost expediată participanților la proces la data de 22 iunie 2022 (f.d. 124, vol. II).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, Munteanu Lilia s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs împotriva deciziei instanței de apel la 11 august 2022, în termenul stabilit de lege.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până

la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Munteanu Lilia a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Prin încheierea din 21 decembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție recursul a fost considerat admisibil și numit pentru examinare în fond.

Potrivit art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă, dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.

Art. 442 din Codul de procedură civilă reglementează că, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

În recurs nu pot fi administrate noi dovezi, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată. Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului când se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit. e) sau când Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare, prevederile art.372 alin.(1) se aplică în mod corespunzător.

Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

În temeiul art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Studiind materialele dosarului și verificând decizia din 09 iunie 2022, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, pentru motivele ce succed.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că la data de 21 octombrie 2009 SA „Maib-Leasing”, în calitate de cumpărător și Munteanu Lilia, în calitate de vânzător a fost încheiat contractul de vânzare - cumpărare nr. 8609, obiect al cărui au constituit un șir de bunuri imobile, loturi de pământ, și anume nr. cadastral: xxx cu suprafața de 0,6842 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,33 ha; nr. xxx cu suprafața de 0.42 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3432 ha; nr. xxx cu suprafața de 1,4 ha din satul Dănceni, raionul Ialoveni, precum și nr. cadastral xxx cu suprafața de 0,05 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,05 ha; nr. xxx cu suprafața 0,1799 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,23 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,19 ha din satul Sociteni, raionul Ialoveni, autentificat de notarul public Elena Constantinescu (f.d.124- 125, vol. I).

Totodată la data de 21 octombrie 2009, SA „Maib-Leasing”, în calitate de cumpărător și Munteanu Lilia, în calitate de vânzător a fost încheiat contractul de vânzare - cumpărare nr. 8593, obiect al cărui au constituit un șir de bunuri imobile, loturi de pământ și anume nr. cadastral: xxx cu suprafața de 0,13 ha; nr. xxxx cu suprafața de 0,2001 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3012 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,17 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,12 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,74 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,84 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,375 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3912 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,1142 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,33 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3299 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,308 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3301 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,37 ha din satul Dănceni, raionul Ialoveni prețul fiind în mărime de 2 089 370 lei, autentificat de notarul public Elena Constantinescu (f.d.121-122, vol. I).

La fel, la data de 21 octombrie 2009, SA „Maib-Leasing”, în calitate de cumpărător și Perebicovschi Vasile (în interesul cărui a acționat Lilia Munteanu în baza procurii nr. 774 din 13 februarie 2009), în calitate de vânzător a fost încheiat contractul de vânzare - cumpărare nr. 8621, obiect al cărui au constituit un șir de bunuri imobile, loturi de pământ nr. cadastral xxx cu suprafața de 1,08 ha, nr. xxx cu suprafața de 0,3799 ha; nr. xxxx cu suprafața de 0,11 ha din satul Dănceni, raionul Ialoveni, autentificat de notarul public Elena Constantinescu (f.d.123, vol. I).

La data de 21 octombrie 2009, între SA „Maib-Leasing”, în calitate de finanțator și Munteanu Lilia în calitate de vânzător/cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare - cumpărare în rate nr. HP1-0129, obiect al cărui au constituit un șir de bunuri imobile, loturi de pământ, și anume: nr. xxx cu suprafața de 0,33 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3299 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,308 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3301 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,37 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,1142 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3912 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,375 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,84 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,74 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,13 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,2001 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3012 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,17 ha și nr. xxx cu suprafața de 0,12 ha din satul Dănceni, raionul Ialoveni (f.d.126-129, vol. I).

La data de 21 octombrie 2009, SA „Maib-Leasing”, în calitate de finanțator și Munteanu Lilia și Vasile Perebicovschi (în interesul cărui a acționat Munteanu Lilia în baza procurii nr. 774 din 13 februarie 2009), în calitate de vânzător/cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare - cumpărare în rate nr. HP1-0130, obiect al cărui au constituit un șir de bunuri imobile, loturi de pământ, și anume: nr. xxx cu suprafața de 1,08 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3799 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,11 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,6842 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,33 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,42 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,3432 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,05 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,05 ha; nr. xxx cu suprafața 0,1799 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,23 ha; nr. xxx cu suprafața de 0,19 ha; nr. xxx cu suprafața de 1,4 ha din xxxx (f.d.130-133, vol. I).

La 21 octombrie 2009, SA „Maib-Leasing” și Munteanu Lilia au întocmit și semnat Actul de compensare a datoriilor, în temeiul cărui părțile SA „Maib-Leasing” și Munteanu Lilia au stabilit că datoria Munteanu Lilia față de SA „Maib-Leasing”, în temeiul contractul de vânzare - cumpărare în rate nr. HP1-0129 din 21 octombrie 2009 constituie suma de 51643,28 lei, iar datoria SA „Maib-Leasing” față de Munteanu Lilia, în temeiul contractul de vânzare - cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009, constituie suma de 1984901,5 lei.

În temeiul Actului de compensare a datoriilor din 21 octombrie 2009, SA „Maib-Leasing” și Munteanu Lilia au convenit că datoria lui Munteanu Lilia față de SA „Maib-Leasing” în temeiul contractului de vânzare - cumpărare în rate nr. HP1-0129 din 21 octombrie 2009 se micșorează cu suma de 51643,28 lei și constituie 0,00 lei, iar datoria SA „Maib-Leasing” față de Munteanu Lilia, în temeiul contractului de vânzare - cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009 se micșorează cu suma de 51643,28 lei și constituie în rezultatul semnării Actului respectiv suma de 1933258,22 lei (f.d.157, vol. I).

La 21 octombrie 2009, SA „Maib-Leasing” și Munteanu Lilia au întocmit și semnat Actul de compensare a datoriilor, în temeiul căruia SA „Maib-Leasing” și Munteanu Lilia cert au stabilit că datoria lui Munteanu Lilia față de SA „Maib-Leasing”, în temeiul contractului de vânzare - cumpărare în rate nr. HP1-0130 din 21 octombrie 2009 constituie suma de 62996,12 lei, iar datoria SA „Maib-Leasing” față de Munteanu Lilia în temeiul contractului de vânzare - cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009 constituie suma de 1736519,25 lei.

În temeiul Actului de compensare a datoriilor din 21 octombrie 2009, SA „Maib-Leasing” și Munteanu Lilia au convenit că datoria lui Munteanu Lilia față de „SA „Maib-Leasing”, în temeiul contractului de vânzare - cumpărare în rate nr. HP1-0130 din 21 octombrie 2009 se micșorează cu suma de 62996,12 lei și constituie 0,00 lei, iar datoria SA „Maib-Leasing” față de Munteanu Lilia în temeiul contractului de vânzare - cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009 se micșorează cu suma de 62996,12 lei și constituie în rezultatul semnării Actului respectiv suma de 1673523,13 lei (f.d.156, vol. I).

La data de 21 octombrie 2009, SA „Maib-Leasing” și Munteanu Lilia au întocmit și semnat Actul de compensare a datoriilor, în temeiul căruia părțile au stabilit că, datoria lui Munteanu Lilia față de SA „Maib-Leasing”, în temeiul contractului de vânzare - cumpărare în rate nr. HP1-0123 din 10 septembrie 2008 constituie suma de 3207749,71 lei, iar datoria SA „Maib-Leasing” față de Munteanu Lilia în temeiul contractului de vânzare - cumpărare nr. 8591, nr. 8589, nr. 8609 și nr. 8593 din 21 octombrie 2009 constituie suma de 3894283,00 lei.

În temeiul Actului de compensare a datoriilor din 21 octombrie 2009, părțile au convenit că, datoria Munteanu Lilia față de SA „Maib-Leasing”, în temeiul contractului de vânzare - cumpărare în rate nr. HP1-0123 din 10 septembrie 2008 se micșorează cu suma de 3207749,71 lei și constituie 0,00 lei, iar datoria SA „Maib-Leasing” față de Munteanu Lilia în temeiul contractului de vânzare - cumpărare nr. 8591, nr. 8589, nr. 8609 și nr. 8593 din 21 octombrie 2009 se micșorează cu suma de 3207749,71 lei și constituie în rezultatul semnării Actului respectiv suma de 686533,29 lei (f.d.11, vol. I).

La data de 21 octombrie 2009, SA „Maib-Leasing” și Munteanu Lilia au întocmit și semnat Actul de compensare a datoriilor, în temeiul căruia părțile au stabilit că, datoria lui Munteanu Lilia față de SA „Maib-Leasing” în temeiul contractului de vânzare - cumpărare în rate nr. HP1-0121 din 18 iunie 2008 constituie suma de 2716782,08 lei, iar datoria SA „Maib-Leasing” față de Munteanu Lilia în temeiul contractului de vânzare - cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009 constituie suma de 686533,29 lei.

În temeiul Actului de compensare a datoriilor din 21 octombrie 2009, părțile au convenit că, datoria lui Munteanu Lilia față de SA „Maib-Leasing” în temeiul contractului de vânzare - cumpărare în rate nr. HP1-0121 din 18 iunie 2008 se micșorează cu suma de 686533,29 lei și constituie suma de 2030248,79 lei, iar datoria SA „Maib-Leasing” față de Munteanu Lilia în temeiul contractului de vânzare - cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009 se micșorează cu suma de 686533,29 lei și constituie în rezultatul semnării Actului respectiv suma de 0,00 lei.

Prin hotărârea din data de 29 iunie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, s-a dispus admiterea acțiunii depusă de Munteanu Lilia și Perebikovschii Vasile împotriva SA „Maib-Leasing” și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, intervenienți accesorii notarul public Constantinescu Elena și Colev Dmitri, cu privire la nulitatea contractului de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009, contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009, contractului de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009, contractului de vânzare-cumpărare nr. HPI-0129 din 21 octombrie 2009, contractului de vânzare-cumpărare nr. HPI-0130 din 21 octombrie 2009, contractului de ipotecă 2648 din 29 iunie 2011 și restituirea în proprietatea reclamantilor a terenurilor (f.d.13-18, vol. I)

Prin decizia din data 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a dispus menținerea hotărârii din data de 29 iunie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău. Iar, prin încheierea din data de 19 octombrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, s-a declarat inadmisibil recursul declarat de reprezentantul din data de 29 iunie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău împotriva deciziei din data 07 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d.32-37 vol. I).

La data de 17 noiembrie 2017, SA „Maib-Leasing” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, cu concretizările ulterioare, împotriva lui Munteanu Lilia cu privire la constatarea nulității actelor de compensare, încasarea datoriei, a dobânzilor de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prin hotărârea din 08 octombrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis parțial acțiunea înaintată de OCN „Maib-Leasing” SA împotriva Liliei Munteanu cu privire la constatarea nulității actelor de compensare, încasarea datoriei, a dobânzilor de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 09 iunie 2022, a respins apelul declarat de avocatul Bria Constantin, în interesele lui Munteanu Lilia, și s-a menținut hotărârea din 08 octombrie 2021 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că obiecte ale prezentului litigiu sunt actul de compensare a datoriilor din data de 21 octombrie 2009 (în partea compensării datoriilor în baza contractului de vânzare cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-023 din 10 septembrie 2008, a contractului de vânzare cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009); actul de compensare din 21 octombrie 2009 de compensare a datoriilor în baza contractului de vânzare cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-021 din 18 iunie 2008 și a contractului de vânzare cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009; actul de compensare din 21 octombrie 2009 de compensare a datoriilor în baza contractului de vânzare cumpărare în rate a terenurilor agricole nr.

HP-029 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009; actul de compensare din 21 octombrie 2009 de compensare a datoriilor în baza contractului de vânzare cumpărare în rate a terenurilor agricole nr. HP-030 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că urmează a fi notat faptul că prevederile art. 7 din Codul civil stabilesc că legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele cauzei și prevederile legale citate supra, în litigiu dedus judecății urmează a fi aplicate prevederile Codului civil în vigoare la data semnării actelor de compensare a datoriilor, ce constituie obiect al litigiului.

Potrivit art. 8 alin. (1) și (2) lit. a) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sînt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile, drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară.

Conform art. 11 lit. c) Cod civil, apărarea dreptului civil se face prin recunoașterea nulității actului juridic.

Potrivit prevederilor art. 666 alin.(1) și (2) Cod civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

În corespundere cu art. 206 alin. (1)-(2) Cod Civil, obiect al actului juridic este obligația persoanei care a încheiat actul juridic. Obiectul actului juridic trebuie să fie licit, să se afle în circuit civil și să fie determinat sau determinabil cel puțin în specia sa.

Conform prevederilor art. 207 Cod Civil, actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect. Cauza actului juridic se prezumă pînă la proba contrară. Este ilicită cauza care contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri.

În conformitate cu prevederile art. 216 Cod Civil, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută). Actul juridic poate fi declarat nul, în temeiurile prevăzute de prezentul cod, de către instanța de judecată sau prin acordul părților (nulitate relativă).

Potrivit prevederilor art. 217 Cod Civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către

părți a actului lovit de nulitate. Acțiunea în constatare a nulității absolute este imprescriptibilă.

Articolul 220 alin. (1)-(2) Cod civil, prevede că actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel. Actul juridic sau clauza care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că instanțele ierarhic inferioare, în consolidarea soluțiilor adoptate, au remarcat că odată ce actele juridice inițiale și anume contractul de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009, contractul de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009, contractul de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009, contractul de vânzare-cumpărare nr. HPI-0129 din 21 octombrie 2009 și contractul de vânzare-cumpărare nr. HPI- 0130 din 21 octombrie 2009 au fost anulate printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă și ca urmare nu mai produc efecte juridice, actele de compensare a datoriilor din data de 21 octombrie 2009 sunt și ele nule, or nulitatea contractelor se răsfrînge și asupra actelor juridice subsecvente.

Totodată, instanțele ierarhic inferioare au dispus încasarea de la Lilia Munteanu în beneficiul OCN „Maib-Leasing” SA a datoriei în sumă de 3917285 de lei, dobînzii de întârziere pentru perioada cuprinsă între 17 noiembrie 2017 - 22 iunie 2021 în sumă de 2038522,94 de lei, taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 50000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 20000 de lei.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că instanța de apel a indicat că faptul admiterii pretenției reclamantei privind anularea actelor de compensare a datoriei din data de 21 octombrie 2009, care au survenit în urma încheierii contractului de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009, încheiat între Munteanu Lilia și OCN „Maib-Leasing” SA, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009 încheiat între Munteanu Lilia și OCN „Maib-Leasing” SA, contractului de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009 încheiat de Munteanu Lilia în numele lui Perebicovschii Vasile cu OCN „Maib-Leasing” SA, contractului de vânzare-cumpărare nr. HPI-0129 din 21 octombrie 2009 încheiat între Munteanu Lilia și OCN „Maib-Leasing” SA, contractului de vânzare-cumpărare nr. HPI- 0130 din 21 octombrie 2009 încheiat între Munteanu Lilia și OCN „Maib-Leasing” SA, stabilește că Munteanu Lilia are o datorie față de OCN „Maib-Leasing” SA în mărime de 3917285,00 lei.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel eronat și pripit a stabilit suma datoriei, fără a indica care sunt actele care stabilesc cu certitudine această sumă.

Or, conform materialelor dosarului Munteanu Lilia a prezentat mai multe copii a bonurilor de plată, care confirmă că la data de 23 noiembrie 2009 și 31 mai 2010, în contul stingerii parțiale a datoriei a achitat anumite sume de bani (f.d.161 vol. I).

Mai mult, în argumentarea soluției adoptate, instanța de apel a admis concluzii contradictorii, prin faptul stabilirii nulității actelor de compensare a datoriei din data de 21 octombrie 2009 și, totodată, punerea la baza calculării sumelor încasate cu titlu de datorie a acestor acte de compensare, pe care le-a considerat nule, fără a ține cont de efectele declarării nulității actelor juridice stabilite expres de legiuitor.

Ținând cont de circumstanțele reținute supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel nu a dat apreciere tuturor actelor din

dosar, pentru a stabili cu certitudine suma datoriei existente, prin ce nu a asigurat pe deplin dreptul părților de a fi auzite, nepunând în discuția părților orice împrejurare de fapt sau de drept, care au fost invocate de acestea.

Or, în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească explică participanților la proces drepturile și obligațiile lor procesuale, preîntâmpină asupra urmărilor pe care le poate implica exercitarea sau neexercitarea actului procesual, le acordă sprijin în exercitarea drepturilor, ordonă, la solicitarea părților și altor participanți la proces, prezentarea de probe care să contribuie la adoptarea unei hotărâri legale și întemeiate, conduce dezbaterile judiciare, informează părțile despre posibilitatea inițierii procesului de mediere și ia orice alte măsuri necesare bunei desfășurări a procesului, pune în discuția părților și altor participanți la proces orice împrejurare de fapt sau de drept, efectuează alte acțiuni prevăzute de lege.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, aspectele reținute mai sus conduc la concluzia că procedura desfășurată în instanța de apel nu corespunde exigențelor art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar modalitatea în care a fost examinată cauza în ordine de apel nu poate echivala cu soluționare efectivă a cauzei, astfel, fiind impusă casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare.

Conform jurisprudenței CtEDO, principiul egalității armelor semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă parte din proces. Acest principiu este unul din elementele noțiunii mai largi de ”proces echitabil”, ce impune fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa, în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj în raport cu adversarul ei (cauza Ankerl contra Suediei, hotărârea din 18 februarie 1997; cauza Niderost -Huler contra Suediei, hotărârea 1997-1/24 noiembrie 1997).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că art. 20 din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție, și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere, ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns. Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție este în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea hotărâri.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Așadar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că cele menționate mai sus nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Munteanu Lilia.

Se casează integral decizia din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Maib-Leasing” Societate pe Acțiuni împotriva Liliesi Munteanu cu privire la constatarea nulității actelor și încasarea datoriei și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Ghenadie Eremciuc

Ion Malanciuc